

Petar Pan...

Kao dečak sam jako voleo da čitam, i kod sestričine sam video izuzetno lepo ilustrovanu zbirku bajki. Nisu to bile diznjevске slike, već neka neobična mešavina stilova. I sad vidim plave korice. Bajke su, uostalom, uvek plave. Kad sam intenzivno počeo da se bavim pozorištem za decu, čekao sam idealne uslove kako bih režirao *Petra Pana*. Prvi put u Zagrebačkom kazalištu mladih, kao glumački i scenski spektakl, a sada u Pozorištu mladih kao lutkarsku predstavu. Dva potpuno različita dramaturška i rediteljska čitanja.

Petar Pan je postao jedan od onih univerzalnih mitova koji su napustili svoje stvaratelje i otisnuli se u imaginarni svet, nastanjen herojima koji svojim životima podstiču maštu drugih.

Tvorac *Petra Pana* je Džeјms Metju Bari. Taj tajanstveni čovek niska rasta, rođen je u idiličnom škotskom seoskom ambijentu, u velikoj, siromašnoj porodici. Kada je imao šest godina, izgubio je starijeg brata. Džeјms se povukao u svet mašte, u kojem je proveo čitav život. Mnogi u toj traumi pronalaze prave razloge za nastanak *Petra Pana*, dečaka koji tvrdoglavo odbija da odraste. Sanjiv i hrabar junak koji odbija da odraste, javlja se najpre u romanu, a 27. decembra 1904. prvi put je prikazan kao pozorišna predstava. Šest meseci kasnije, *Petar Pan* se igra u Njujorku. Petar Pan, Zvončica, Vendi i kapetan Kuka postaju besmrtni junaci. Publika prvih predstava bili su isključivo odrasli. Trebalo je puno vremena da Petar Pan postane pravi dečji junak. Anegdota kaže, da je legendarni Čarli Čaplin predložio Bariju da glumi lik *Petra Pana*. Prava je otkupio Volt Dizni, dve godine nakon autorove smrti. Uspeh je bio ogroman uprkos činjenici da je Dizni u kostim *Petra Pana* uneo elemente *Robina Huda*. Tugu izgubljenog deteta i tvrdoglavost izvornog junaka, zamenio je nasmešenim i nestašnim dečkom. Kapetan Kuka gotovo je istovetan onome iz izvorne priče. Zahvaljujući filmu *Volta Diznija*, Petar Pan je postao univerzalni mit generacije bejbi bumera. Konačnu potvrdu zrelosti naš junak je dobio u psihoanalizi, početkom osamdesetih godina prošloga veka, kad Den Kili objavljuje *Sindrom Petra Pana*. Pravu reinkarnaciju, autor i njegov junak, doživeli su pojavom Majkla Džeksona. Svoj park čuda nazvao je *Nedođija*, u njemu se igrao s decom, baš poput Barija, i tako je dodatno učvrstio mit o večnom dečaku.

Ovde, u Novom Sadu, postavljam dramu Ivora Martinića, sa pesmama Olje Savičević Ivančević, koja stoji u nizu adaptacija Barijevog romana. Potencira tvrdoglavu prirodu njegovog jezika, čuva izvornu britansku luckastost, ali se obraća i današnjoj publici preko jednostavnih i učinkovitih intervencija. Medij lutkarstva je vrlo specifičan, nemoguće je u njega uvesti sve narativne linije. Lutkarstvo traži svedenost, ali i izrazito plastične situacije.

Okupio sam izvanredan tim, računamo na izrazito savremenu kreaciju, od vizuelnog do muzičkog pristupa. Oduševljava me energija glumaca koje sam upoznao u Pozorištu mladih u Novom Sadu, jednako kao energija i ritam ovog grada. Režirao sam do sada gotovo šestdeset predstava za decu i odrasle, igranih, lutkarskih, kombinovanih, a ovde me fascinira upravo takav raznolik repertoar koji je kod glumaca razvio interes za istraživanje. Slobodan, Saša, Neda, Slavica, Kristina, Slaven i Mia, predani su bez ostatka u avanturi koja se odvija na uskom mostu između strogo definisanog mizanscena i slobode koja proizlazi iz sudara s različitim medijima. Dragocen, i već dokazan saradnik i prijatelj, Siniša Ilić, je umetnik raskošnog talenta, koji uvek iznenadi novim rešenjima. Njegov inovativan crtež živi u lutkama koje animacijom postaju kao neki poseban film, a u Milici i Nikoli Komazec je pronašao savršene majstore za izradu lutaka i kreaciju kostima. U Novom Sadu sam upoznao umetnike sa kojima radim prvi put. Olja i Frosina su koreografkinje neiscrpnog žara, izuzetno upućene u sve nijanse pozorišta. Jovan Obradović Špira je živa muzička laboratorija koja neprestano stvara zvuke, reaguje trenutno, gradi atmosfere predanom verom u svoj posao.

Dragi gledaoci, nadam se da će naš rad u vama izazvati ljubav za glumce, lutke, za pozorište, i da će Petar Pan biti poklon širokoj publici, da će u vama stvoriti i oplemeniti dete koje sad jeste ili ste nekad davno bili, pa ste ga opet doživeli s nama.

Robert Valtl